

EŞ ZAMANLI İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN YARGI ALANINDA KULLANIMININ KURUMSAL İLETİŞİMİN VERİMLİLİĞİNE ETKİSİ: SEGBİS ERZURUM ÖRNEĞİ¹

Muhammet Talip AYBAR²

Abdulkadir ATİK³

ÖZ

İnsanların mekân sınırlaması olmaksızın gerçek zamanlı yüz yüze iletişim kurabilme kabiliyeti kazanması, video konferans sistemlerini küresel ölçekte önemli bir konuma getirmiştir. 2011 yılında yargılama faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında kullanılmak üzere Adalet Bakanlığı tarafından geliştirilerek kullanıma sunulan Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS), kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde kullanılan özgün video konferans sistemlerinden biri olmuştur. Bu çalışma eş zamanlı iletişim teknolojilerinden biri olan Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS)'nin yargılama faaliyetlerinde kullanımının kurumsal iletişimin verimliliğine etkisini tespit etme amacına yöneliktir. Araştırmada SEGBİS üzerinden yapılan yargılamalarda, sürecin aktörleri olan hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve kullanıcı destek personelinin bu teknolojiyi kullanma becerileri, tutum ve davranışlarından yola çıkılarak eş zamanlı iletişim teknolojilerinin kurumsal iletişimin verimliliğine etkisi tespit edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden araçsal durum çalışması deseni ile yürütülen çalışmada, Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi'nde görev yapan hâkim, Cumhuriyet savcısı, kullanıcı personel ve duruşma avukatlarıyla yüz yüze görüşme ve SEGBİS duruşma gözlemlerinden oluşan iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Çalışma sonucunda SEGBİS kullanımının; zamanı verimli kullanma, soruşturma evresinde hız ve pratiklik, acil iş ve işlemlerde kolaylık ve ekonomik katkı alanlarında kurumsal iletişim verimliliğini arttırdığı bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eş Zamanlı İletişim, Video Konferans, SEGBİS, Yargı, İletişim Teknolojileri.

Araştırma Makalesi

Research Article

² Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim dalı, Erzurum, Türkiye
E-Posta
talipaybar25@gmail.com
ORCID
0000-0002-5997-3515

³ Doç.Dr.
Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Erzurum, Türkiye
E-Posta
kadiratik@atauni.edu.tr
ORCID
0000-0002-3843-3472

Başvuru Tarihi / Received
19.04.2022

Kabul Tarihi / Accepted
19.09.2022

¹ Bu makale, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, Televizyon ve Sinema Ana Bilim Dalında kabul edilen "Eş Zamanlı İletişim Teknolojilerinin Yargı Alanında Kullanımının Kurumsal İletişimin Verimliliğine Etkisi: SEGBİS Erzurum Örneği" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Uygulama çalışması için Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 31/03/2021 tarih 2021/221 Muh. Sayılı yazısı ile uygulama izni alınmıştır.

THE EFFECT OF THE USE OF SIMULTANEOUS COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE JURISDICTION ON THE EFFICIENCY OF CORPORATE COMMUNICATION: THE CASE OF SEGBIS ERZURUM

ABSTRACT

The fact that people can communicate in real time without the limitation of space has brought video conferencing systems to an important position on a global scale. Audio and Visual Information System (SEGBIS), developed and put into use by the Ministry of Justice to be used during the execution of judicial activities in 2011, has become one of the original video conferencing systems used within public institutions and organizations. This study aims to determine the effect of using the Audio and Visual Information System (SEGBIS), one of the simultaneous communication technologies, on the efficiency of corporate communication in judicial activities. In the research, the effect of simultaneous communication technologies on the efficiency of corporate communication was determined based on the skills, attitudes, and behaviors of judges, public prosecutors, lawyers, and user support personnel, who are the actors of the process in the proceedings made over SEGBİS. In the study, which was carried out with the instrumental case study design, one of the qualitative research methods, two data collection tools consisting of face-to-face interviews with judges, prosecutors, user personnel, and litigation lawyers working in the court, were used. Erzurum Regional Court of Justice and SEGBİS hearing observations were used. As a result of the study, the use of SEGBIS has been found to increase the efficiency of corporate communication in the areas of efficient use of time, speed and practicality in the investigation phase, convenience in urgent business and transactions, and economic contribution.

Keywords: Simultaneous Communication, Video Conference, SEGBİS, Judgment, Communication Technologies.

GİRİŞ

Bilişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte, gerçek zamanlı yüz yüze iletişim kurabilme olanağı sağlayan video konferans sistemlerinin öneminin arttığı görülmektedir. Eğitim, ekonomi, medya, yargı gibi birçok alanda kullanım sıklığı artan video konferans sistemleri gelişen teknik alt yapıya paralel olarak yaygın bir iletişim modeline dönüşmüştür. Özellikle geniş ve karmaşık bir organizasyon yapısına sahip kurumlarda bu tarz teknolojilerin sağladığı yarar ve kolaylıklar nedeniyle tercih edildiği görülmektedir. Eş zamanlı iletişim teknolojileri artık kurumsal iletişim stratejilerine yön vermeye başlamıştır.

Tercih edilen araç ve yöntemlere göre etkileşim biçimi de farklılaşmaktadır. İletişim sürecinde etkileşim farkları iki başlık altında değerlendirilmektedir. Bunlar eş zamanlı (senkron) etkileşim ve eş zamanlı olmayan (asenkron) etkileşim türleridir. Eş zamanlı (senkron) etkileşim, anlık geri dönüş alınabilen gerçek zamanlı iletişim

olarak tanımlanırken, eş zamanlı olmayan (asenkron) etkileşim ise iletişimin anlık gerçekleşmediği etkileşim şeklidir. Gerçek zamanlı iletişim olarak da adlandırılan eş zamanlı iletişim; kaynak tarafından sağlanan tüm enformasyon öğelerinin anlık geri dönüş verebilecek alıcılara, gerçek zamanlı olarak ulaştırılması şeklinde tanımlanmaktadır. Eş zamanlı iletişimin en genel örneği yüz yüze iletişim olarak gösterilmektedir (Nieheus, 2004: 4).

Eş zamanlı iletişim, etkileşim ortamında gerçek zamanlı birliktelik koşulu ile iletişimin diyalojik olarak gerçekleşmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu durumda eş zamanlı iletişim fiziksel veya sanal birliktelik yoluyla gerçekleşebilmekte ve yüz yüze iletişim, sesli veya görüntülü konferans görüşmeyle de mümkün olabilmektedir. Eş zamanlı etkileşime imkân sunan bu ortamlar eş zamanlı iletişim araçları olarak nitelendirilmektedir (O'Rourke ve Stickler, 2017: 2-4). Eş zamanlı iletişim araçlarını aynı zaman diliminde, farklı yerlerde bulunan insanların anlık etkileşim kurlmalarına olanak sağlayan teknolojik cihazlar olarak tanımlanmaktadır. Eş zamanlı iletişim teknolojilerinin en büyük dezavantajı iletişim sağlamak için aynı zaman diliminde (sanal olarak) bir araya gelme mecburiyetinin bulunmasıdır. Kullanıldığı alan ve kullanım şeklindeki farklılıklara bağlı olarak çok sayıda eş zamanlı iletişim aracı bulunmaktadır (Okworo, 2016: 48-49). Bu araçlar yazı temelli olabileceği gibi sadece ses veya ses ve görüntünün birlikte kullanıldığı çeşitleri de mevcuttur. Sesli konferans, video konferans, web konferans ve canlı sohbet gibi iletişim ortamları başlıca eş zamanlı iletişim araçları arasında gösterilmektedir.

Etkileşim ortamında kullanılan araç, teknolojik nesneyle bağlantılı yeni bir kırılma biçimine yol açmaktadır. Bu da iletişimin samimiyetini etkileyebilmektedir. Cicurel (Vasseur, 2015: 104-105) dil öğretiminde etkileşimlilik konusunda yaptığı çalışmalarda bir iletişim ortamının etkileşimli olarak kabul edilebilmesi için gerekli olan bazı standartlara değinmektedir. Bu standartların başında kalite ilkesi gelmektedir. İletişim eylemi içindeki konuşmacıların her şeyden önce kendilerini içtenlikle ifade edebilmelerini sağlayacak koşullara sahip olmaları gerekmektedir. İkinci sırada yer alan ölçü kuralı ise her konuşmacının iletişim eylemindeki rolüne göre konuşmasını dengelemesini ve beklenen sürelerle sınırlı tutmasına vurgu yapmaktadır. Etkileşim ortamında dinleme ve uzlaşma kültürüne işaret

eden ilişki kuralı ise konuşmacının başkalarına nasıl davranacağını ve sorulara nasıl cevap vereceğini ifade etmektedir. Son ilke olan modalite kuralı ise konuşmacıların iletişim sürecindeki rollerini, yetki ve sınırlılıklarını ortaya koyan katılım ve geri bildirim kuralları, tercih edilen üslup ve sürecin organizasyonel yapısını tanımlamaktadır.

Özetle yüz yüze iletişimin sahip olduğu doğal, aktif, katılımlı etkileşim ortamını modellemeye yönelik eş zamanlı iletişim araçları, teknolojik dolaylılamadan kaynaklanan dezavantajlara rağmen görsel ve işitsel olarak insanları bir araya getirebilmektedir. Sağladığı avantajlar nedeniyle etkileşimli iletişim araçları günümüzde sanattan medyaya, eğitimden iş dünyasına hayatın her alanında kullanılmakta ve hızla yaygınlaşmaktadır.

1930'larda başlayan ancak 1980'lerle birlikte hayatımızda yer alan video konferans uygulamaları ilk zamanlarda yalnızca sınırlı sayıda terminalden gerçekleştirilen ses ve görüntü iletimi için kullanılıyordu. Bilgisayar ağları, telekomünikasyon teknolojileri, ses ve görüntü teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte video konferanslar; aynı anda çok sayıda insanın sesli ve görüntülü etkileşimini sağlayan, belge transferine izin veren, ekran paylaşımı, ortak belge düzenleme, diğer cihazlara bağlanma gibi katılımcılar arasında ikincil iletişim biçimlerine olanak sağlayan uygulamalara dönüşmüştür (Cedip, 2002). Video konferans, geniş bant ağların ortaya çıktığı ve İnternet'teki giderek artan yüksek veri aktarım hızlarının iyi kalitede görüntü ve ses elde etmeyi mümkün kıldığı 2000'li yılların başına kadar ana akım olmayı başaramamıştır (İonos, 2020). Özellikle internet bağlantılı video konferans sistemlerinin gelişimi bu alanda video konferanslara üstün kullanım olanağı sunmuştur. 2004 yılından itibaren kullanımı giderek artan IP aracılı video konferans sistem bağlantıları video konferans teknolojilerinin kullanımında çok büyük bir artışa neden olmuş ve bu sistemlerin birçok alanda kullanılır bir teknoloji haline getirmiştir (Corbeil, 2006: 388).

Halihazırda sistemin en fazla iş ve eğitim hayatında karşılık bulduğu görülmektedir. Teknolojinin yaygınlaşmaya başlamasıyla birlikte bazı işletmelerde kalıcı yapısal dönüşümlere gidilmesi gündeme gelmiştir. Kurumlar bazı departmanlarda uzaktan çalışma modelini hayata geçirmeye başlamışlardır. Eğitim

alanında ise hibrit eğitime uyum çalışmaları hızlı bir şekilde devam etmekte, açık ve uzaktan eğitime gittikçe yaygınlaşmaktadır.

Kuruluşların mal veya hizmet sağlamak amacıyla kullandıkları tüm iletişim yöntem ve tekniklerini kapsayan kurumsal iletişimin; sistematik, kesintisiz ve verimli olması gerekmektedir. İç ve dış paydaşlarla kurulan etkileşimin sürekliliğini, verimliliğini ve işlerliğini sağlayan en önemli değişken iletişim araçlarıdır. Bu beklentiler doğrultusunda eş zamanlı iletişim teknolojileri Türkiye’de de hem özel sektörde hem de kamu kurum ve kuruluşlarında ilgi görmeye ve yaygınlaşmaya başlamıştır. Bunun en başarılı örneklerinden biri yargı alanında kullanılan SEGBİS uygulamasıdır. 2011 yılında yargılama faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında kullanılmak üzere Adalet Bakanlığı tarafından geliştirilerek kullanıma sunulan Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS), kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde kullanılan özgün video konferans sistemlerinden biri olmuştur. SEGBİS teknolojisi tarafların, yargılama yerine uzaklıkları fark etmeksizin, buldukları yerdeki adli merciler aracılığıyla sesli ve görüntülü olarak yargılama faaliyetlerine katılmalarına olanak sağlamaktadır. Özellikle Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların, yargı yerine uzak olan taraflar ve vekillerinin yargılama faaliyetleri sırasında yararlandıkları SEGBİS, kullanılan alanları ve amaçları bakımından önemli bir kurumsal iletişim aracı olma özelliği taşımaktadır. Bu çalışma, yargı kurumlarında kullanılan eş zamanlı iletişim teknolojilerinin kurumsal iletişimin verimliliğine etkisinin olup olmadığı sorunsalı üzerinden sistematize edilmiştir. Bu kapsamda Erzurum ili örneğinde SEGBİS üzerinden yapılan yargılamalarda, sürecin aktörleri olan hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve kullanıcı personelin bu teknolojiyi kullanma becerileri, tutum, davranış ve yaklaşımları incelenmiştir. Dört kategorik grupta gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış mülakat ve çevrimiçi duruşmalardan elde edilen gözlem verileriyle SEGBİS uygulamasının kurumsal iletişim verimliliğine etkisi test edilmiştir.

1. Kurumsal İletişim Bağlamında Verimlilik Ve Yargı Alanında Dijital Dönüşümle Birlikte Verimliliğin Temel Bileşenleri

Kurumsal iletişimle ilgili çok sayıda tanımlamaya rastlamak mümkündür. Kavramın geniş literatür ekseni ve kullanım alanı, kurumsal iletişimin çeşitli

şekillerde tanımlanmasına neden olmuştur. Kavramı ilk kez gündeme getirenlerden biri olan Jackson'a (1987) göre kurumsal iletişim, "bir şirketin planlanan hedeflere ulaşmak için ürettiği toplam iletişim faaliyeti'ni ifade etmektedir" (Riel ve Fombrun, 2007: 25). Buna göre kurumsal yapıya uygun olarak ortak amaçları gerçekleştirmek için düzenlenen ve yönetilen tüm iletişim faaliyetleri kurumsal iletişim (Corporate Communication) olarak tanımlanmaktadır. Kuruluşun yapısındaki değişikliklere bağlı olarak kurumsal iletişim; çalışan ilişkileri, müşteri ilişkileri, medya iletişimi, toplumsal ilişkiler, pazarlama iletişimi, halkla ilişkiler vb. gibi birçok alanı kapsamaktadır. Kâr amacı güden kuruluşlar rekabet ortamında varlıklarını sürdürmek için kurumsal iletişimi şirketin kazanımlarına yardımcı olacak şekilde iç ve dış ilişkilerde müşteri ve çalışan odaklı retorik ve bilgi verme süreçlerinde yoğun olarak kullanılmaktadırlar (Goodman, 2004: 217).

Kişiler arası iletişim süreciyle benzerlik gösteren kurumsal iletişim, etkileşimin kurumsal amaçları gerçekleştirmek amacıyla sağlandığı, kurum içi ve dışı iletişim faaliyetlerin kurumsal stratejilere uygun olarak yürütüldüğü ortamlarda gerçekleşmektedir. Kurumun amaçlanan hedeflere ulaşmasını sağlamak için iletişim stratejilerinin organize edilmesi, kurumsal kimlik ve kurum imajının oluşturulması ve uygulanması da kurumsal iletişim süreciyle ilişkilidir (Çetintaş, 2014: 155). Bu nedenle kurumsal iletişim işletme içi ve dışı enformasyon akışını sağlamanın yanı sıra mal veya hizmet üretimindeki verimliliğe de yansımaktadır. Özellikle hizmet sektöründe kurumsal iletişim stratejileri, üretim ve pazarlama süreçleriyle iç içe geçmiş durumdadır ve verimliliğe doğrudan etki etmektedir.

Kurum içi organizasyonda verimlilik, kuruluşun hedeflenen amaçları gerçekleştirmek için çalışan kesime yönelik teşviklerini, daha az zaman ve emek harcayarak daha fazla ürün veya hizmet sağlamalarının sonucunda elde edilen çıktılarını öngörmektedir. Kurumsal yapıda verimli mal veya hizmet üretiminin vazgeçilmez bağı iletişimle sağlanmaktadır. İletişim etkileşiminin kurumsal yapı içerisinde varlık gösterdiği ve kurumun verim düzeyinde etkili bir değişken olduğu unutulmamalıdır. Bu bağlamda kurumsal iletişim verimliliği, kurum için sağlanan iletişim masraflarının en aza indirilerek daha nitelikli iletişim ortamı oluşturma amacı taşımaktadır (Tutar, 2003: 15-17). Kurum içi iletişimin kurumsal verimliliğe

etkisini iki farklı yönde değerlendirmektedir. İlk olarak kurumsal verimlilik düzeyine doğrudan etki eden temel etkenlerden birinin kurumsal iletişim olduğu şeklindeyken ikinci değerlendirme ise kurumsal verimliliğe etki eden tüm olguların başarısında kurumsal iletişimin etkili olduğu ve kurumun verim düzeyini dolaylı olarak etkilediği şeklindedir.

Eş zamanlı iletişim teknolojileri bazı dezavantajlı yönlerine rağmen kurumsal yapılara çok sayıda avantaj sunmaktadır. Bu uygulamaların sahip olduğu avantajları şu şekilde sıralamak mümkündür (Cedip, 2002):

- Kurumsal iletişim ağının iyileştirilmesi,
- Az sayıda kaynağın ve personelin bulunduğu yerlerde veri paylaşımının ve aktarımının geliştirilmesi,
- Uzak ve izole uzmanlara ulaşma kolaylığı
- Bilginin gelişimi ve yayılımının kolaylaşması,
- Servisler arasında iş birliğinin ve iletişim kolaylaşması,
- Zamandan tasarruf sağlama,
- Personelin seyahat, organizasyon ve lojistik sürelerinde önemli ölçüde azalma,
- Finansal maliyetlerin azaltılması,
- Daha fazla sayıda ve daha uzun toplantı yapma olanağı,
- Çalışma yorgunluğunun ve stresin azaltılması,
- Azalan insan ve araç yoğunluğu nedeniyle daha ekolojik sonuçlar.

Video konferans uygulamaları sağladığı çok sayıda avantaja rağmen teknolojinin kendi yapısından kaynaklı bazı olumsuzluklara da sahiptir. Öncelikli olarak bu teknolojiler sorunsuz işleyen, gelişmiş bir teknik altyapı gerektirmektedir. Altyapıya ek olarak sistemin kurulum ve işletme maliyetleri de ek bir bütçeyi zorunlu kılmaktadır. Ayrıca sistemin işleyişi ve denetimi için bir teknik operatör çalıştırma veya dışarıdan destek alma zorunluluğu bulunmaktadır. Mali ve teknik sorunların çok daha ötesinde veri güvenliği, kişisel verilerin gizliliği gibi hukuki sorunlar sistemin önündeki en büyük engeller olarak kabul edilmektedir.

Yargı kurumlarında verimlilik konusu yargı hizmetlerine olan genel talep ve beklentiler ile hukukun temel ilkeleri kapsamında ele alınması gereken bir durumdur. Genel ilkeler, ilgili yargı yetkisine bağlı olarak farklılaşsa da yargı hizmetlerinin tamamını ilgilendiren bazı ortak niteliklerden söz etmek mümkündür.

Fransa’da Montaigne Enstitüsü, 2017 yılında, sivil yargının dijital çağa uyumlanırken izleyeceği yöntemler ve adaletin yeniden yapılandırılması üzerine bir rapor hazırlamıştır (Institut Montaigne, 2017: 20-30). Raporda dijital dönüşümün hukukun temel niteliklerine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiğinin altı çizilmektedir. Bu niteliklerin başında «otorite» ilkesi gelmektedir. Adalet her şeyden önce yetki ve meşruiyetini toplumsal uzlaşından alan anlaşmazlıkların çözümü konusunda yargı kurumuna tanınan yargılama yetkisini ifade etmektedir. Bu ilke kurumların mimari yapısından, aktörlerin giysilerine, yargılama sürecindeki ritüellerden iş disiplinine kadar bütün bir yargılama sürecinde kendini göstermektedir.

İkinci bileşen «güven» ilkesidir. Adli hizmetin en önemli bileşenlerinden biri olan güven, vatandaşın sahip olduğu hak ve özgürlüklerin, menfaatlerin kamu otoritesince tarafsız ve profesyonelce korunmasını ifade etmektedir. Bunların dışında sadelik, bağlılık, geçerlilik, ulaşılabilirlik, ekonomiklik, hızlılık, öngörülebilirlik, insanilik, uygulanabilirlik, yeterlilik, verimlilik ve küresellik gibi bileşenler yargı hizmetlerinin verimliliği noktasında yol gösterici öğeler olarak nitelendirilmektedir. Bu kapsamda herhangi bir teknolojik dönüşüm bu ilkeleri öne çıkartacak ve güçlendirecek şekilde planlanmalıdır.

Yargı alanında gerçekleştirilecek dijital dönüşüm günümüz koşullarında bir gereklilik olmanın ötesinde sektörel ve konjonktürel bir öncelik olarak değerlendirilmektedir. Kalkınma Bakanlığı’nın 2019-2023 Vizyonu’na ilişkin olarak hazırladığı kalkınma raporunda adalet politikalarının güven veren, etkili, erişilebilir, âdil ve makul süreli olma niteliklerine göre yeniden organize edilmesinin önemine değinilmektedir (On Birinci Kalkınma Planı, 2018: 6).

Kurumsal iletişimle verimlilik ilişkisi kuruluşların mal veya hizmetlerini üretimden başlayıp hedef kitleye sununcaya kadar ihtiyaç duyduğu tüm iletişim ağını

oluşturmaktadır. Kuruluşların tanınırlık, tercih edilebilirlik ve rekabet ortamında mal veya hizmeti sunabilmesinin anahtarı konumunda yer alan kurumsal iletişim, oluşturulan kurumsal kimliği, imajı, itibarı ve kültürü iç ve dış paydaşlara aktarmada önemli bir araçtır. Bu nedenle kurumun verimlilik düzeyine olumlu yönde etki eden tüm değişkenler kurumsal iletişim süreciyle aynı ortamda varlıklarını sürdürmektedir.

2. Eş Zamanlı İletişim Uygulaması Olarak SEGBİS

Dünyada yargı kurumlarının modernizasyonu konusunda dijital teknolojileri merkeze alan siber adalet veya e-adalet tartışmaları hızlanmıştır. Aşağıda Avrupa Birliği ve Fransa'daki tartışmalardan örnekler verilmektedir. Adalet mekanizmasının kamusal beklentiler doğrultusunda daha hızlı, daha verimli ve daha şeffaf bir şekilde işlevini yerine getirebilmesi için dijital dönüşüm çalışmaları devam etmektedir.

Ses ve görüntü bilişim sistemlerinin kullanımı yargılama faaliyetlerinde birçok yeniliği de beraberinde getirmiştir. Özellikle duruşmalarda SEGBİS sayesinde ses ve görüntü kayıtlarının yapılması, yargılama sırasında meydana gelebilecek tüm yazılı kayıt hatalarını en aza indirmekte ve duruşma sonrası video kayıtlar hataya yer vermeden yazılı şekilde tutanağa geçirilebilmektedir. SEGBİS aynı zamanda ses ve görüntü kayıtlarının mahkemece istenildiği zaman tekrar izlenebilmesine olanak sağlamaktadır. Ses ve görüntü bilişim sistemi sayesinde video konferans yapılan kişi veya kişilerle eş zamanlı olarak ses ve görüntü birlikteliği sağlanarak yargılama işlemleri mekâna bağlı kalınmadan bağlantı sağlanan kişilerin (sanık, mağdur ve müdafilerin) buldukları yer veya buldukları yere en yakın adli merci aracılığıyla asıl yetkili mahkemenin huzurunda beyanlarını verme olanağı sunmaktadır. Aynı zamanda ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutukluların buldukları ceza infaz kurumundan SEGBİS ile hâkim karşısına çıkabilmelerine olanak sağlamaktadır (Acar ve Gürsoy, 2012: 131-134).

Avrupa, e-adalet (e-justice.europa) projesi çerçevesinde birliğe üye ülkelerde özellikle sınır ötesi davalarda adli makamlar arasındaki video konferans kullanımını teşvik etmek için gerekli düzenlemeleri hayata geçirmiştir. Video konferans uygulamaları sayesinde hâkimler, diğer üye devletlerdeki tanıkları veya uzmanları ne

zaman ve nasıl dinleyeceğine karar verme konusunda daha fazla esnekliğe sahiptirler. Yargılamalarda video konferans uygulamalarının gerekçesi ise şu şekilde ifade edilmektedir:

- Tanıkların veya bilirkişilerin seyahate gerek kalmadan ifade vermeleri daha pratiktir.
- Savunmasız veya gözü korkmuş tanıklar için video konferans, kalabalık bir mahkeme salonuyla karşı karşıya kalma korkusunu hafifletebilmektedir.
- Gerektiğinde video konferans yöntemiyle de tercüme yapılabilmektedir.
- Video konferanslar duruşmanın tüm tarafları için maliyetleri azaltmaktadır (E-Justice Europa, 2021).

Yargılamalarda kullanılan video konferans sistemleri için teknik donanıma dair standartlara yasal düzenlemelerde şu şekilde belirtilmiştir (E-Justice Europa, 2021): Sınır ötesi video konferanslarda, ekran üç farklı plan türü için kullanılabilir. Yakın çekim alanı, tarafların tek tek görüntülerini yansıtmak için kullanılmaktadır. Genel plan alanı, salonun genel görünümü için ayrılmış bölümünü, bilgi alanı ise duruşmayla ilgili belgeleri ve diğer bilgileri iletmek için kullanılmaktadır. Objektifliği sağlamak için her katılımcının mümkün olduğunca aynı şekilde ekranda gösterilmesi sağlanmaktadır. Işık yoğunluğu, çözünürlük ve kare hızı herkes için tutulmakta ve mümkün olduğunca ışığın, yüz ifadelerinin kolayca fark edilebileceği, göz çevresinde gölgelenme ve ekranlarda yansıma olmayacak şekilde ayarlanmasına özen gösterilmektedir.

2005 yılından bu yana Fransa'da temyiz mahkemelerinde kullanımına başlayan ve sonrasında diğer Avrupa Birliği üyesi ülkelerde yaygınlaşan video konferans teknolojileri savunma hakları, teknik standartlar, katılımcı beklentileri gibi konularda tartışılmaktadır (Justice France, 2006). Uygulamaların giderek yaygınlaşmasına rağmen kısıtlayıcı kararlar da alınabilmektedir. Örneğin Fransa'da Danıştay, önceden alınan "tarafların mutabakatını almak zorunda kalmadan tüm ceza mahkemelerinde görsel-ışitsel iletişim araçlarının" kullanılabilirliğine ilişkin kararı, "savunma haklarının ciddi ve açık bir şekilde ihlali" gerekçesiyle, 12 Ağustos 2021'de, iptal etmiştir (Francetv Info, 2021). Tüm olumsuzluklarına karşın

“geleceğin mahkemeleri” çalışmaları devam etmektedir. Video konferans yoluyla yapılan bir duruşma, klasik bir duruşmanın yalnızca teknolojik dolayımıyla yapılması anlamına gelmemektedir. Teknolojinin dönüştürücü gücü gelecekte savunma hakları, yargılama pratikleri, şeffaflık gibi genel prensiplerin yeniden tanımlanmasına neden olacaktır.

Türk yargısında ise eş zamanlı bir iletişim ortamı olarak kullanılan Ses, Görüntü ve Bilişim Sistemi (SEGBİS), adalet hizmetlerinin elektronik ortama aktarımını amaçlayan e-adalet sisteminin ilk ve en etkin uygulaması olan Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) kapsamında geliştirilmiştir. SEGBİS, eş zamanlı olarak ses ve görüntü aktarımının yanı sıra verilerin kaydedilmesi ve saklanmasına olanak sağlayan bir video konferans teknolojisidir. Ulusal Yargı Ağı Projesi entegrasyonu ile işleyen SEGBİS, video konferans için gerekli donanımlar kullanılarak yargılama faaliyetlerinin sürdürüldüğü sistemler bütünü olarak bilinmektedir.

SEGBİS teknolojisiyle ilgili ilk adım 2012 yılında taşra birimlerinde atılmaya başlanmıştır. İlk etapta 2870 duruşma salonu ve 543 ceza infaz kurumuna kurulumu sağlanan alt yapısıyla ülke genelinde 591 adliye ve 139 ceza infaz kurumunda SEGBİS teknolojisi kurulumu gerçekleştirilmiştir (Bilgisayar ve UYAP Bilişim Sistemi, 2015: 36).

Türkiye’de SEGBİS’in kurumsal anlamda kabul görmesi ve yaygınlaşmasına rağmen uygulamanın kazanımları ve olumsuzlukları üzerine yapılan akademik çalışmalar son derece sınırlı kalmıştır. Teknolojik entegrasyonun kurumsal işleyiş ve amaçlara uygun gelişebilmesi için konunun tüm yönleriyle ele alındığı çalışma ve tartışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

3. Amaç ve Yöntem

3.1. Amaç

Çalışma, yargılama faaliyetlerinde kullanılan eş zamanlı iletişim uygulaması olan SEGBİS’in kurumsal iletişimin verimliliğine etkisinin olup olmadığı sorunsalı üzerinden sistematize edilmiştir. Buna göre çalışmanın amacı, eş zamanlı iletişim teknolojilerinin yargı alanına kurumsal iletişim bağlamında ne gibi katkılar sağladığı,

tarafların bu teknolojileri kullanma ve değerlendirme biçimlerinin neler olduğunun anlaşılmasıdır. Bu kapsamda araştırmanın alt problemleri yargılama faaliyetlerinin temel aktörleri olan hâkimler, Cumhuriyet savcıları, avukatlar ve kullanıcı destek personeli üzerinden oluşturulmuştur. Buna göre yargılama faaliyetlerinde SEGBİS kullanımının kurumsal iletişim açısından verimliliği, temel aktörlerin beyanları ve dijital duruşmalardan elde edilen gözlem verileri üzerinden değerlendirilmiştir. Çalışmanın alt problemlerine ilişkin temalarsa şu şekildedir:

-Katılımcı hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve kullanıcı personel açısından SEGBİS'in tercih edilebilirliğinin kurumsal iletişim verimliliğine etkileri nelerdir?

-Katılımcı hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve kullanıcı personel açısından SEGBİS'in teknolojik özelliklerinin kurumsal iletişim verimliliğine etkileri nelerdir?

-Katılımcı hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve kullanıcı personel açısından SEGBİS'in kullanım etkilerinin kurumsal iletişim verimliliğine etkileri nelerdir?

-Katılımcı hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve kullanıcı personel açısından SEGBİS'e ilişkin algılamaların kurumsal iletişim verimliliğine etkileri nelerdir?

-Katılımcı hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve kullanıcı personel açısından yargı alanında teknolojik sistem kullanımının kurumsal iletişim verimliliğine etkileri nelerdir?

3.2. Yöntem

Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden “Araçsal Durum Çalışması” (Instrumental Case Study) deseni ile yürütülmüştür. Nitel araştırma, birçok farklı nitel veri toplama yönteminin (gözlem, görüşme, doküman analizi) kullanıldığı, olguların doğal ortamı içerisinde, bir bütün olarak gerçeğe en yakın şekilde incelenmesini ve anlamlandırılmasını sağlayan araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 44). Nitel araştırma yöntemi, araştırma konusu ve kullanılan veri toplama yöntemlerindeki farklılıklara bağlı olarak birçok farklı araştırma desenine sahiptir. Bu araştırma desenlerinden biri de araçsal durum çalışmasıdır.

Durum çalışmaları, doğal ortamda varlık gösteren sınırları belli, tek veya birden fazla durum hakkında birçok veri toplama aracı (görüşme, gözlem, belge vb.)

kullanılarak geniş ve ayrıntılı bilgi elde etmeyi amaçlayan bir araştırma yöntemi olarak tanımlanmaktadır. Herhangi bir olgunun betimlenmesi veya olgu ekseninde belirli durumları ortaya koymak için başvurulan durum çalışmaları, tek bir durum ekseninde çalışılabileceği gibi birden fazla durumda da kullanılabilir (Creswell, 2020: 98-100).

Araştırma kapsamında kullanılan araçsal durum çalışması ise durum çalışmasının amacını yansıtan üç farklı durum türünden biridir. Araçsal durum çalışmasıyla, belirlenen durumla birlikte araştırılan konunun anlamlandırılması ve açıklanması hedeflenmektedir. Diğer bir ifadeyle konunun araştırmanın merkezine alınıp durumun ise bir destekleyici ve açıklayıcı öge olarak ikinci plana itildiği araştırmalarda tercih edilmektedir. Araştırılan konu çerçevesinde ele alınan durumun ayrıntılı olarak incelendiği ve analiz edildiği araçsal durum çalışmalarında araştırma konusu belirlenen durum ekseninde açıklanmakta ve bu kapsamda konuya uygun olacak şekilde bir durum belirlenmektedir (Stake, 2005: 145-148).

3.3. Örneklem/Araştırma Grubu

Bu çalışmanın araştırma grubunu, Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi'nde görevli hâkim, Cumhuriyet savcısı ve kullanıcı personel ile Erzurum Barosu'na kayıtlı avukatlardan her meslek grubundan 7 kişi olmak üzere 28 yargı çalışanı oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemi ekseninde sürdürülen araştırmanın örnekleme amaçlı örneklem yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırmada amaçlı örnekleme türlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme ve ölçüt örnekleme yöntemleri uygulanmıştır. Alınan araştırma izni doğrultusunda Erzurum il merkezindeki yargı mercilerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile belirlen Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi'nde görev yapan hâkim, Cumhuriyet savcısı, personel ve Erzurum Barosu'na kayıtlı avukatlar seçilmiştir. Bu kapsamda daha az zaman ve daha az maliyetle araştırma grubu belirlenmeye çalışılmıştır. Sonraki süreçte ölçüt örnekleme yöntemi ile ses ve görüntü bilişim sistemi kullanım tecrübesi bulunan hâkim, Cumhuriyet savcısı, personel ve avukatlardan oluşan 28 kişilik örneklem belirlenmiştir. Örneklemin belirlenmesinde ölçüt olarak, araştırma grubunu oluşturan kişilerin yargılama faaliyetleri esnasında SEGBİS'i kullanmış ve bu alanda bilgi ve deneyim sahibi olmaları dikkate alınmış olup, görüşme ve gözlemlere ilişkin

Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 31/03/2021 tarih 2021/221 Muh. Sayılı yazısı gereğince araştırma izni alınmıştır.

3.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama tekniği olarak nitel veri toplama araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme ve yapılandırılmamış gözlemden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla belirlenen örneklem dahilinde katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılmış ve aynı zamanda araştırma kapsamında SEGBİS duruşmaları katılımcı gözlem yöntemi ile gözlemlenmiş ve söz konusu araştırma ile ilgili gözlemler yapılmak suretiyle veri toplama süreci tasarlanmıştır. Araştırma kapsamında yerinde gözlem yapmak amacıyla beş SEGBİS duruşması izlenmiş ve bu duruşmalar; sistemin teknik yeterlilikleri, zamansal ve mekânsal etkenler, iletişim ve etkileşime ilişkin öğeler ve yargılamanın işlerlik ve verimliliğine yönelik uygulamalara dair parametreler ışığında gerçekleştirilmiştir. SEGBİS teknolojisinin teknik özelliklerine ilişkin gözlemler; bağlantı, ses ve görüntü olarak üç kategoride değerlendirilmiştir.

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşme ve gözlem verileri yazılı hale getirilerek görüşmecilerin sorulara verdiği cevaplar belirli kodlara dönüştürülmüştür. Kodlama işlemi sırasında her grup için ayrı ayrı hazırlanan görüşme sorularına verilen cevaplar yığılma yöntemi ile sınıflandırılarak değerlendirilmiştir (Merriam, 2018: 167). Verilerin analiz sürecinde görüşme yapılan tüm gruplar (hâkim, c. savcısı, avukat, kullanıcı personel) ayrı ayrı analiz edilerek kodlamalar gerçekleştirilmiştir.

4. Bulgular

Katılımcılarla yapılan görüşmeler ve gözlemlerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek kategorilere ve kodlara dönüştürülmüştür. Belirlenen temalar alt problemlerle ilişkilendirilerek bulgular araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

4.1. SEGBİS'in Kurumsal İletişim Verimliliğine Etkisinin Hâkimler Açısından Değerlendirilmesi

Tablo 1. Katılımcı Hâkimlerin Demografik Özellikleri

Kod	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Kıdem
H1	40-49	Erkek	Lisans	21 Yıl +
H2	30-39	Erkek	Y. Lisans	11-15 Yıl
H3	30-39	Kadın	Lisans	11-15 Yıl
H4	40-49	Kadın	Lisans	16-20 Yıl
H5	40-49	Erkek	Lisans	06-10 Yıl
H6	40-49	Kadın	Lisans	11-15 Yıl
H7	40-49	Erkek	Y. Lisans	11-15 Yıl

Hâkimlerin sosyal medya kullanımına ilişkin genel bulgular incelendiğinde katılımcıların %85'nin sosyal medya kullandığı, yalnızca 1 katılımcının hiçbir sosyal medya platformunu takip etmediği görülmektedir. Sosyal medya platformu tercihlerinde ise WhatsApp %85'lik oranla ilk sırada yer alırken, Facebook, Instagram ve Youtube'un katılımcıların %28'i tarafından tercih edildiği, Twitter'ın ise hiç kullanılmadığı bulgulanmıştır (Tablo.1).

Katılımcıların sosyal medya araçlarını gün içerisinde ne kadar sıklıkla kullandıklarına ilişkin bulgular ise şu şekildedir: Kullanıcıların %57'sinin sosyal medya araçlarını gün içerisinde 1-3 saat, %28'nin ise 1 saatten az kullandığı ve 4-6 saat ile 7 saat ve üzeri sosyal medya kullanan katılımcının bulunmadığı anlaşılmıştır.

Sosyal medya kullanım amaçlarına ilişkin bulgulara göre katılımcıların %85'inin sosyal medya araçlarını sesli, görüntülü ve yazılı iletişim kurmak amacıyla, %42'sinin haber ve bilgi içerikli gönderilere ulaşmak amacıyla, %28'inin paylaşılan gönderileri görmek, beğenmek ve yorum yapmak amacıyla, %14'nün ise fotoğraf, video veya durum paylaşma ve boş zamanlarını değerlendirmek ve iyi vakit geçirmek amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir (Tablo.1).

Katılımcı hâkimlerin görevleri dışında görüntülü görüşme kullanımlarına ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların %71'inin görüntülü görüşme yaptığı, %28'inin ise tercih etmediği anlaşılmıştır. Görüntülü görüşme yapmak için kullanılan araçlardan en fazla tercih edilen aracın katılımcıların %71'inin kullandığı WhatsApp olduğu, FaceTime'in ise katılımcıların %14'ü tarafından kullanıldığı,

diğer görüntülü görüşme araçlarından Zoom, Skype, BİP ve Telegram'ın katılımcılar tarafından kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların görüntülü görüşme yapma sıklığıyla ilgili bulgular ise şöyledir: Katılımcıların %57'sinin daha az sıklıkla, %14'nün ise haftada birkaç kez görüntülü görüşme yaptığı ve ayda birkaç kez ve günde birkaç kez görüntülü görüşme yapan katılımcının bulunmadığı anlaşılmıştır.

Katılımcıların görüntülü görüşme kullanma amaçlarına bakıldığında ise bu görüşmelerin %71'lik oranla aile bireyleri görüşmek amacıyla, %14'lük oranla ise sosyal ilişkiler ve arkadaş görüşmeleri amacıyla yapıldığı tespit edilmiştir (Tablo.1).

Katılımcıların %71'inin SEGBİS'i ayda birkaç kez, %28'inin ise daha az sıklıkla kullandığı, yargılama faaliyetleri sırasında SEGBİS'i günde birkaç kez ve haftada birkaç kez kullanan katılımcının bulunmadığı anlaşılmıştır. Katılımcıların SEGBİS teknolojisi ile ilgili eğitim alıp almadıklarına ilişkin bulgulara göre katılımcılardan hiçbirinin SEGBİS kullanımına yönelik eğitim almadığı bulgularına ulaşılmıştır (Tablo.1).

Hâkimlerle gerçekleştirilen görüşme verilerinden elde edilen kod ve kategoriler incelendiğinde SEGBİS teknolojisinin tercih edilebilirliğine etki eden değişkenlerde çoğu katılımcının sistemi benimsemekte problem yaşamadığı sonucuna ulaşılmıştır. SEGBİS teknolojisinin yüz yüze yargılamayla aynı işlevi görüp görmediğine ilişkin değerlendirmelerinde ise arada fark olmadığını söyleyenlerin oranıyla aynı şey olmadığını ifade edenlerin oranının birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir.

SEGBİS'in teknolojik özelliklerine ilişkin verilerde sistemde yaşanan en önemli sorunların ses, görüntü ve bağlantı problemlerinden oluştuğu anlaşılmaktadır. Görüntü kalitesi ve çözünürlüğü kapsamında katılımcıların çoğunun kişilerin jest, mimik ve beden dili kodlarını görebildikleri ve görüntü kalitesi konusunda sorun yaşamadıkları tespit edilmiştir. Duruşmaların kaydına ilişkin olarak da çoğunlukla kayıt sisteminin yargı alanına olumlu etkileri olduğu belirtilmektedir.

Katılımcıların çoğu, video konferans duruşmalarında kendini iyi ifade edebildiğini ve rahat hissettiğini dile getirmiştir. SEGBİS'in zamandan tasarruf sağlama, düşük maliyet, hükmü veren mahkemece yargılama yapmaya etkisi, acil iş

ve işlemlerde kullanımı ve ekonomik etkileriyle ilgili kullanıma bağlı görüşlerinin çoğunlukla olumlu olduğu da anlaşılmaktadır.

Hâkimlerin görüşlerinden yola çıkarak elde edilen kod ve kategoriler incelendiğinde yargı alanında teknolojik sistem kullanımına ilişkin bulgulara göre katılımcıların büyük çoğunluğunun yargı alanında teknolojik sistem kullanımı tercih ettikleri, teknolojik alt yapı uygulama ve takip etme konusunda uygulamaların yeterli olduğu, teknolojik sistemlerin Adalet Bakanlığı kurumunun güven ve saygınlığına etkisi ile ilgili bulgular incelendiğinde katılımcıların çoğunun güven ve saygınlığa olumlu etki ettiğini ifade etmişlerdir. Katılımcıların tümünün görüşlerine göre yargı alanında teknolojik sistem kullanımının kurumun tanınırlık ve saygınlığına, yargı mercilerinin bağlılık ve işlerliğine ve yargı mercilerine erişim ve etkileşime ise olumlu katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

4.2. SEGBİS'in Kurumsal İletişim Verimliliğine Etkisinin Cumhuriyet Savcıları Açısından Değerlendirilmesi

Tablo 2. Katılımcı Cumhuriyet Savcılarının Demografik Özellikleri

Kod	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Kıdem
S1	30-39	Kadın	Lisans	11-15 Yıl
S2	30-39	Erkek	Lisans	11-15 Yıl
S3	30-39	Kadın	Y. Lisans	11-15 Yıl
S4	40-49	Erkek	Y. Lisans	16-20 Yıl
S5	30-39	Erkek	Lisans	6-10 Yıl
S6	30-39	Erkek	Lisans	11-15 Yıl
S7	40-49	Erkek	Lisans	16-20 Yıl

Katılımcı Cumhuriyet savcılarının sosyal medya kullanımına ilişkin bulgular incelendiğinde C. savcılarının tamamının sosyal medya kullandıkları, platform tercihleri konusunda WhatsApp %71, Twitter ve Instagram %57, Facebook %42 ve Youtube'un ise %14'lük orana sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo.2).

Kullanıcıların %57'sinin sosyal medya araçlarını gün içerisinde 1-3 saat, %28'nün 1 saatten az ve %14'nün 4-6 saat aralığında kullandığı ve 7 saat üzeri kullanım oranının görülmediği anlaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların %71'nin sosyal medya araçlarını haber ve bilgi içerikli gönderilere ulaşmak, %57'sinin sesli, görüntülü ve yazılı iletişim kurmak, %28'inin fotoğraf, video veya durum

paylaşmak, %28'inin boş zamanlarını değerlendirmek ve iyi vakit geçirmek ve %28'inin ise paylaşılan gönderileri görmek, beğenmek ve yorum yapmak amacıyla kullandıkları bulgularına ulaşılmıştır (Tablo.2).

Katılımcıların tamamının gündelik hayatlarında da görüntülü görüşme yaptığı ve bu kapsamda %85 oranında WhatsApp, %14 oranında FaceTime, Zoom ve Skype'ın kullanıldığı tespit edilmiştir. Eş zamanlı iletişim ortamlarını kullanma sıklığına bakıldığında katılımcıların %28'inin haftada birkaç kez, ayda birkaç kez ve daha az sıklıkla görüntülü görüşme yaptığı, %14'ünde ise bu oranın günde birkaç kez yoğunluğunda gerçekleştiği anlaşılmıştır. Ayrıca eş zamanlı iletişim ortamlarının; %57 oranında aile bireyleri, %42 oranında sosyal ilişkiler ve arkadaş görüşmeleri ve %14 oranında sağlık amaçlı doktor görüşmeleri amacıyla gerçekleştirildiği görülmektedir (Tablo.2).

Cumhuriyet savcılarının ses ve görüntü bilişim sistemine ilişkin bulguları incelendiğinde katılımcıların %57'sinin SEGBİS'i ayda birkaç kez, %42'sinin ise daha az sıklıkla kullandığı, yargılama faaliyetleri sırasında SEGBİS'i günde birkaç kez ve haftada birkaç kez kullanan katılımcının bulunmadığı anlaşılmıştır. Cumhuriyet savcılarının SEGBİS teknolojisi ile ilgili eğitim alıp almadıklarına ilişkin bulgulara göre katılımcıların hiçbirinin SEGBİS'e ilişkin eğitim almadığı bulgularına ulaşılmıştır (Tablo.2).

Cumhuriyet Savcılarının görüşlerinden yola çıkarak elde edilen kod ve kategoriler incelendiğinde savcılarının genelinin SEGBİS teknolojisine olumlu baktığı anlaşılmaktadır. Buna rağmen katılımcıların yarıya yakını bu teknolojilerin yüz yüze yargılamayla aynı işlevi görmediğini beyan etmişlerdir.

SEGBİS'in teknolojik özelliklerine ilişkin bulguların, katılımcıların kullanım ve algılama biçimlerine göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Katılımcılar çoğunlukla SEGBİS duruşmalarında ses, görüntü ve bağlantı sorunları yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu aksaklıklara ek olarak bazı katılımcılar ekrandaki kişilerin jest, mimik ve beden dili kodlarını net olarak göremediklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların ortak görüşleri çerçevesinde SEGBİS'in en sorunlu yönünün teknik

aksaklıklar ve yoğunluk olduğu, verimli kullanım için sorunlu tarafların düzeltilmesi gerektiği vurgusu öne çıkmaktadır.

Teknik olumsuzluklara rağmen savcılar SEGBİS duruşmalarında kendilerini daha rahat hissettiklerini ve daha iyi ifade edebildiklerini belirtmişlerdir. Savcılarda SEGBİS'in yargı işlemlerinde sağladığı yararlılık düzeyine ilişkin algının yüksek olduğu, özellikle düşük maliyetler ve zaman tasarrufu konularında bu teknolojilere olumlu bakıldığı anlaşılmaktadır.

Eş zamanlı iletişim teknolojilerinin yargılama faaliyetlerindeki verimliliği konusunda ise bu teknolojilerin güvenilirlik, tanınırlık, bağlılık, işlerlik, erişim, etkileşim ve saygınlık gibi konularda adalet mekanizmasına olumlu katkı sağladığı ifade edilmiştir.

4.3. SEGBİS'in Kurumsal İletişim Verimliliğine Etkisinin Avukatlar Açısından Değerlendirilmesi

Tablo 3. Katılımcı Avukatların Demografik Özellikleri

Kod	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Kıdem
A1	40-49	Erkek	Lisans	11-15 yıl
A2	30-39	Erkek	Y. Lisans	11-15 yıl
A3	21-29	Kadın	Lisans	0 -5 yıl
A4	30-39	Erkek	Lisans	6-10 yıl
A5	21-29	Erkek	Lisans	0-5 yıl
A6	21-29	Kadın	Lisans	0-5 yıl
A7	30-39	Erkek	Lisans	6-10 yıl

Avukatların sosyal medya kullanımına ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların tamamının sosyal medya platformlarını kullandıkları görülmektedir. Tercih edilen sosyal medya platformları kapsamında; Instagram'ın %100, WhatsApp'ın %85, Twitter ve Youtube'un %42, Facebook'un ise %28'lik bir orana sahip olduğu bulgulanmıştır. Kullanıcıların %85'i sosyal medya araçlarını gün içerisinde 1-3 saat, %14'ü ise 1 saatten az kullandığı, sosyal medya ortamlarını gün içerisinde 4-6 saat ile 7 saat ve üzeri kullanan katılımcının bulunmadığı tespit edilmiştir. Sosyal medya kullanım amaçlarına ilişkin bulgulara göre katılımcıların %71'nin haber ve bilgi içerikli gönderilere ulaşmak, %57'sinin boş zamanlarını değerlendirmek ve iyi vakit geçirmek, %42'sinin sesli, görüntülü ve yazılı iletişim

kurmak, %14'nün ise fotoğraf, video veya durum paylaşma ve paylaşılan gönderileri görmek, beğenmek ve yorum yapmak amacıyla kullandıkları bulgularına ulaşılmıştır (Tablo.2).

Avukatların görüntülü görüşme kullanımına ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların tamamının görüntülü görüşme kullandığı, bu amaçla en fazla tercih edilen aracın WhatsApp olduğu, FaceTime, Zoom programlarının ise katılımcıların sadece %28'i tarafından tercih edildiği ve Skype, BİP ve Telegram'ın katılımcılar tarafından kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların %57'sinin haftada birkaç kez, %28'nin daha az sıklıkla, %14'nün ise günde birkaç kez görüntülü görüşme yaptığı, ayrıca ayda birkaç kez görüntülü görüşme yapan kullanıcı olmadığı bulgulanmıştır. Katılımcıların tamamı video konferans görüşmelerini aile bireyleri görüşmek, %42'si sosyal ilişkiler ve arkadaş görüşmeleri ile eğitim amaçlı görüşmeler yapmak ve %28'i ise iş görüşmeleri amacıyla kullandıklarını beyan etmişlerdir (Tablo.2).

Katılımcıların %28'inin SEGBİS'i haftada birkaç kez, %14'nün ayda birkaç kez, %57'sinin ise daha az sıklıkla kullandığı, günde birkaç kez kullanan katılımcının bulunmadığı anlaşılmıştır. Katılımcıların tamamının SEGBİS'e ilişkin eğitim almadığı bulgularına ulaşılmıştır (Tablo.2).

Katılımcı avukatların görüşlerinden yola çıkarak elde edilen kod ve kategoriler incelendiğinde SEGBİS teknolojisinin tercih edilebilirliğine etki eden değişkenlerde katılımcıların çoğunluğunun SEGBİS sistemini çok garipsemedikleri ve alışmakta zorluk çekmedikleri anlaşılmıştır. SEGBİS teknolojisinin yüz yüze yargılamayla aynı işlevi sağlayıp sağlamadığıyla ilgili görüşlerde ise katılımcıların tamamı, dijital yargılama ortamını savunma açısından daha uygun bulduklarını belirtmişlerdir. Buna rağmen bazı teknik ve sistemsel sorunların savunma mekanizmasının verimliliğini olumsuz yönde etkilediği gerekçesiyle -SEGBİS'in yüz yüze yargılama ortamını sağlayamadığı ifade etmişlerdir.

SEGBİS'in teknolojik özelliklerine ilişkin değerlendirmelerde avukatların tamamı sistemde ses, görüntü ve bağlantı aksaklıkları yaşandığı, SEGBİS'in

kendileri açısından en avantajlı yanının ise duruşmaları yeniden izleyebilme olanağı sunan kaydetme özelliği olduğunu belirtmişlerdir.

Avukatların genel itibariyle yüz yüze yargılama ortamında kendilerini daha iyi ifade ettikleri ve daha rahat oldukları, aynı rahatlığı dijital duruşmalarda bulamadıkları, katılımcının zamanını verimli kullanma, hükmü veren mahkeme karşısında savunma yapabilme ve ekonomik yönden SEGBİS'e ilişkin olumlu görüşlerinin olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların hâkim ve savcılarının aksine SEGBİS'in avukat müvekkil ilişkisi ve savunma verimliliği bağlamında olumsuz etkisinin olduğu yönünde bir genel görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir.

4.4. SEGBİS'in Kurumsal İletişim Verimliliğine Etkisinin Kullanıcı Personel Açısından Değerlendirilmesi

Tablo 4. Katılımcı Kullanıcı Personellerin Demografik Özellikleri

Kod	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Kıdem
P1	21-29	Erkek	Y. Lisans	0-5 Yıl
P2	30-39	Erkek	Lisans	11-15 Yıl
P3	30-39	Kadın	Lisans	11-15 Yıl
P4	40-49	Kadın	Lisans	11-15 Yıl
P5	30-39	Erkek	Lisans	6-10 Yıl
P6	30-39	Erkek	Lisans	11-15 Yıl
P7	30-39	Erkek	Y. Lisans	16-20 Yıl

Kullanıcı personelin sosyal medya kullanımına ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların tamamının sosyal medya kullandıkları, sosyal medya tercihleri noktasında ise WhatsApp'ın %100, Facebook, Instagram ve Youtube'un %71, Twitter'in %57 oranında tercih edildiği tespit edilmiştir. Kullanıcıların %71'inin sosyal medya araçlarını gün içerisinde 1-3 saat, %14'nün 1 saatten az ve %14'nün 4-6 saat aralığında kullandığı, gün içerisinde 7 saat ve üzeri kullanım olmadığı anlaşılmıştır. Katılımcıların sosyal medya araçlarını haber ve bilgi içerikli gönderilere ulaşmak amacıyla %85, sesli, görüntülü ve yazılı iletişim kurmak amacıyla %71, fotoğraf, video veya durum paylaşma amacıyla %57 boş zamanlarını değerlendirmek ve iyi vakit geçirmek amacıyla %28 ve paylaşılan gönderileri

görmek, beğenmek ve yorum yapmak amacıyla kullanım oranının %14 olduğu bulgularına ulaşılmıştır (Tablo.3).

Kullanıcı personelin görüntülü görüşme kullanımına ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların tamamının görüntülü görüşme kullandığı, bu kapsamda en fazla tercih edilen aracın tüm kullanıcılar tarafından kullanılan WhatsApp olduğu, diğer görüntülü görüşme araçlarından Zoom'un katılımcıların %42'si, FaceTime ve Skype'ın ise katılımcıların %14'ü tarafından kullanıldığı ve BİP ve Telegram'ın katılımcılar tarafından kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların %57'si haftada birkaç kez, %42'si ise günde birkaç kez görüntülü görüşme yapmaktadır. Ayrıca ayda birkaç kez ve daha az sıklıkla görüntülü görüşme yapan kullanıcı bulunmamaktadır. Katılımcıların %85'inin aile bireyleri ile görüşmek, %57'sinin sosyal ilişkiler ve arkadaş görüşmeleri yapmak, %28'inin ise iş ve eğitim amaçlı görüntülü görüşmeler yapmak amacıyla video konferans teknolojilerini kullandıkları bulgulanmıştır (Tablo.3).

Katılımcıların %57'sinin SEGBİS'i ayda birkaç kez, %42'sinin ise daha az sıklıkla kullandığı, yargılama faaliyetleri sırasında SEGBİS'i günde birkaç kez ve haftada birkaç kez kullanan katılımcının bulunmadığı anlaşılmıştır. Kullanıcı personelin SEGBİS teknolojisi ile ilgili eğitim alıp almadıklarına ilişkin bulgulara göre katılımcıların %85'nin SEGBİS'e ilişkin eğitim almadığı, sadece tek bir katılımcının eğitim aldığı anlaşılmıştır. Eğitim alan katılımcının (P7) eğitim süresinin 1 saatten az olduğu ve eğitim düzeyini yeterli bulduğu tespit edilmiştir (Tablo.3).

Katılımcıların görüşlerinden yola çıkarak elde edilen kod ve kategoriler incelendiğinde kullanıcı personel açısından SEGBİS teknolojisinin tercih edilebilirliğine etki eden değişkenlerin olumlu olduğu, tüm katılımcıların ilk kullanımdan itibaren sistemi benimsedikleri ve çoğu katılımcının SEGBİS'in yüz yüze yargılama ortamını sağladığı kanaatini taşıdığı bulgularına ulaşılmıştır.

SEGBİS'in teknolojik özelliklerine yönelik katılımcı değerlendirmelerinde genel kanaatin; zaman zaman yaşanan teknik problemlerin işlemlerin yürütülmesine engel olmadığı fakat işlemleri yavaşlattığı, en çok karşılaşılan teknik aksaklığın

bağlantı kurma sırasında yaşandığı ve teknik müdahalelerin arıza giderimi için yetersiz kaldığı şeklinde olduğu bulgulanmıştır.

Kullanıcı personelin büyük çoğunluğunun SEGBİS ile gerçekleştirilen yargılama faaliyetleri sırasında kendilerini daha rahat hissettiği, SEGBİS teknolojisinin yargılama sürecinde hız, pratiklik ve tasarruf sağladığı, özellikle acil iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesinde çok önemli katkılarının bulunduğu şeklinde olumlu kanaate sahip oldukları tespit edilmiştir. Kullanıcı personelin genel anlamda dile getirdiği bir diğer konu da fiziki birliktelik olmadığı için duruşmalardan stres ve gerilimin olmadığı bu durumun da yargılamanın çok daha rahat ve verimli yapılmasına neden olduğu görüşüdür. Sistemin işleyişine yönelik en ciddi sorunun ise yaşanan teknik sıkıntılar olduğu bulgulanmıştır.

4.5. SEGBİS Duruşmalarında Yapılan Gözlemlere İlişkin Bulgular

SEGBİS teknolojisinin teknik özelliklerine ilişkin gözlemler; bağlantı, ses ve görüntü olarak üç kategoride değerlendirilmiştir. Gözlemlenen beş SEGBİS duruşmasının dördünde bağlantı ile ilgili herhangi bir sorun yaşanmazken bir SEGBİS duruşmasında bağlantıda donma sorunu yaşandığı ve buna bağlı olarak bağlantının sonlandırılarak tekrardan bağlantı sağlandığı gözlenmiştir. SEGBİS'in ses teknolojisine ilişkin gözlemlerde ise üç SEGBİS duruşmasında sesle ilgili herhangi bir sorun yaşanmazken iki SEGBİS duruşmasından birinde bağlantı sağlanan kişinin mikrofona yakın veya uzak konuşmasına bağlı ani ses yükselmeleri olduğu, diğerinde ise bağlantı sağlanan kişinin alçak ses tonuyla konuşmasına bağlı olarak sesin az geldiği, salondakilerin duymakta güçlük yaşadığı gözlenmiştir.

SEGBİS'in görüntü teknolojisine ilişkin gözlemlerde bir SEGBİS duruşmasında görüntüye ilişkin bir sorun olmadığı bağlantı sağlanan tarafın tek kişi olmasından kaynaklı olarak net bir şekilde görüldüğü gözlemlenirken üç SEGBİS duruşmasında ise konferans bağlantısı olduğu için tarafların görüntülerinin monitörde birlikte yer almasından kaynaklı görüntü boyutunun küçük olduğu ancak konuşan tarafın görüntüsünün ekrana gelmesi nedeniyle bu problemin sorun teşkil etmediği gözlenmiştir. Diğer bir SEGBİS duruşmasında ise bağlantı sağlanan tarafın

kameraya uzak olduğu bu nedenle görüntüsünün net olarak görülmediği gözlenmiştir.

SEGBİS duruşmalarının zamansal ve mekânsal sınırlılıklarına ilişkin gözlem parametreleri incelendiğinde bağlantı süresinin uzamasına neden olan bazı kurum içi ve dışı etkenlerin olduğu anlaşılmıştır. Gözlem verilerinden çıkartılan en önemli bulgunun duruşma hazırlıklarından kaynaklanan gecikmeli bağlantı sorunu olduğu görülmektedir. Özellikle de duruşmaya dahil edilen il sayısı arttıkça tarafların organize edilmesinde ve çevrimiçi hazır hale getirilmelerinde ciddi zaman kayıpları gerçekleştiği, SEGBİS merkezi ilde konferans sisteminin kurulumunda gecikmelerin yaşanabildiği gözlemlenmiştir. Gecikmelerin ve bağlantı sorunlarının yaşanmasına neden olan en önemli dış etkenin ise bağlanılan ildeki SEGBİS görüşme odalarında yaşanan yoğunluk olduğu bulgulanmıştır. Görüşme odalarının hazır olmaması veya başka bir görüşmenin devam etmesi durumunda duruşmalarda gecikme olabilmektedir. Bir diğer dış etken ise özellikle Ceza İnfaz Kurumları ile gerçekleştirilen bağlantılarda tarafların hazır edilmesi konusunda yaşanan gecikmelerdir.

Gözlemlenen SEGBİS duruşmalarında tarafların karşılıklı iletişim ve etkileşim düzeyleri incelendiğinde yaşanan teknik sorunlara bağlı olarak iletişimde süreklilik ve akışın bozulabildiği gözlemlenmiştir. Teknik aksaklıkların dışında SEGBİS duruşmalarında tarafların kendilerini rahat hissettiği, rahat ifade edebildiği ve etkileşim sürecinin yargılamanın amaçları doğrultusunda gerçekleştiği bulgulanmıştır. Gözlemlenen SEGBİS duruşmalarındaki verimlilik ve işlerlik düzeylerine ilişkin bulgular da bu durumu doğrular niteliktedir. Yüz yüze duruşmalarda yapılan yargısal işlemlerin tamamı SEGBİS duruşmalarında da aynı şekilde gerçekleştirilmiştir. SEGBİS kaynaklı işlem yapılamama veya yargılama faaliyetinin ertelenme durumunun olmadığı da SEGBİS duruşma gözlemlerinden elde edilen başlıca tespitlerdir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Katılımcıların sosyal medya kullanımlarına ilişkin bulgulara göre sosyal medya kullanım tercihlerinde demografik etkenlerin farklılık yaratmadığı, sosyal medya

ortamlarının her yaş grubu katılımcı tarafından kullanıldığı, bu bağlamda katılımcıların iletişim teknolojilerine ilişkin kişisel deneyimlerinin SEGBİS teknolojisinin tercih edilebilirliği ve SEGBİS'e ilişkin algılamalarına pozitif etki ettiği düşünülmektedir. Katılımcıların sosyal medya deneyimleriyle bağlantılı olan bir diğer değişkene video konferans görüşmeleridir. Bu değişkene ait verilerin de sosyal medya bulgularıyla doğru orantılı olduğu görülmektedir. Buna göre tüm kategorilerde iki kişinin dışında tüm katılımcıların kişisel amaçlarla en az haftada birkaç kez olmak üzere video konferans görüşmesi yaptığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda en çok tercih edilen platform WhatsApp, en az tercih edilenler ise Skype, BIP ve Telegram'dır. Bu görüşmelerde aile bireyleriyle görüntü konuşma amacı öne çıkmaktadır. Ulaşılan bulgular sonucunda katılımcıların görüntülü görüşme tercihlerinde demografik etkenlerin farklılık yaratmadığı, görüntülü görüşmelerin her yaş grubu katılımcı tarafından kullanıldığı, bu bağlamda katılımcıların sesli ve görüntülü iletişim kurma deneyimine ilişkin kişisel birikime sahip oldukları ve bu durumun SEGBİS değerlendirmelerine olumlu yansıdığı söylenebilir. Katılımcıların birinin dışında tamamının SEGBİS kullanımına dair herhangi bir eğitim almadan sisteme kolayca adapte olmaları ve kullanımda zorluk çekmemeleri bulgusu da bu durumu pekiştirir niteliktedir.

SEGBİS'in tercih edilebilirliğine ilişkin sonuçlarda katılımcıların SEGBİS teknolojisini garipsememe ve SEGBİS'e alışma durumlarının katılımcıların sosyal medya ve görüntülü görüşme gibi iletişim teknolojileri kullanımları arasında olumlu bir ilişki kurulmaktadır. Bu bağlamda SEGBİS'in tercih edilebilirliğine etki eden değişkenler ile iletişim teknolojileri kullanımına bağlı kişisel deneyimler tercih edilebilirliği olumlu yönde etkilemiştir. Kurumsal yapı içerisinde SEGBİS'in tercih edilebilirliği kurumsal iletişim verimliliğini de doğrudan etkilemektedir. Öyle ki kurum içerisinde kullanılan eş zamanlı bir iletişim aracı olan SEGBİS'in iç ve dış paydaşlar tarafından tercih edilebilir olması kurumsal iletişim verimliliğini de arttırmaktadır.

Katılımcıların SEGBİS ile gerçekleştirilen yargılama faaliyetleri sırasında teknik problemlerle karşılaştığı, en çok karşılaşılan teknik problemin ise ses, görüntü ve bağlantı problemi olduğu, SEGBİS kayıt sistemi kullanımına ilişkin bulgularda ise

katılımcıların SEGBİS kayıt sisteminin yargılama faaliyetlerinde kullanımının savunma mekanizması ve karar verme süreci açısından olumlu etkisi olduğu, SEGBİS ile gerçekleştirilen yargılama faaliyetlerinde katılımcı hâkim ve Cumhuriyet savcılarının jest, mimik ve beden dili kodlarını görebilme durumlarına ilişkin bulgularında ise katılımcıların çoğunluğunun jest, mimik ve beden dili kodlarını görebildikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kullanıcı personelin teknik özelliklere ilişkin görüşlerinden elde edilen birtakım bulgularda ise kullanıcı personelin SEGBİS bağlantı kurulumu sırasında teknik problemlerle karşılaştığı, SEGBİS kullanım yeterliliklerinin yeterli ve orta düzey olarak nitelendirildiği, SEGBİS kayıt sistemine ilişkin yeterliliklerinde ise çoğunluğunun SEGBİS kayıt sistemi ile ilgili bilgisinin olmadığı, kullanıcı personelin SEGBİS arızasıyla karşılaşma ve arıza giderimi için çözüm yollarına ilişkin bulgularda ise kullanıcı personellerin tamamının daha önce bağlantı sorunlarından kaynaklı SEGBİS arızasıyla karşılaştıkları ve çoğunluğunun arıza giderimi için teknisyenlerden yardım aldıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

SEGBİS'in teknolojik özelliklerinin kurumsal iletişim verimliliğine etkisine ilişkin görüşme ve gözlem verilerinden elde edilen sonuçlar incelendiğinde genel itibarıyla SEGBİS'in teknik alt yapısından kaynaklı ses, görüntü ve bağlantı problemlerinin yaşandığı bu problemlerin iletişim etkileşimini engelleyici kronik teknik etkenler olmadığı fakat iletişim kalitesini düşürdüğü anlaşılmıştır. Bu bağlamda ses ve görüntü bilişim sisteminin teknik özelliklerine bağlı olarak yaşanan problemler kurumsal yapının iç ve dış paydaşlar arasındaki iletişim etkileşiminde de sorunlar meydana getirmekte ve kurumsal iletişim verimliliğini olumsuz yönde etkilemektedir. SEGBİS'in jest, mimik ve beden dili kodlarını görebilmeye imkân tanıyan görüntü teknoloji ile sesli ve görüntülü kayıt sistemine ilişkin sonuçlarda ise teknolojik özelliklerin olumlu etkisi olduğu anlaşılmıştır.

SEGBİS'in kullanım etkilerinin kurumsal iletişim verimliliğine etkisine ilişkin bulgular “olumlu etkiler/olumsuz etkiler” olarak iki kategoride değerlendirilmiştir. Olumlu etkiler kategorisinde; zamanı verimli kullanma, soruşturma evresinde hız ve pratiklik, acil iş ve işlemlerde kolaylık ve ekonomik katkı gibi ögeler öne çıkmaktadır. Kurumsal yapı içerisinde kurumun amaçladığı mal

veya hizmeti en hızlı ve en kolay şekilde sunabilme imkânı sağlayan iç ve dış iletişim etkileşimleri kurumsal verimliliği arttırmaktadır. Bu bağlamda SEGBİS'in kullanım etkilerinde yargı alanına olumlu etki eden değişkenlerin tümü kurumsal iletişim verimliliğini de arttırmaktadır.

Öte yandan katılımcıların çoğu yüz yüze duruşmalarda kendilerini daha iyi hissettiklerini ve ifade edebilme fırsatı bulduklarını dile getirmektedirler. SEGBİS'in yüz yüze yargılama ortamını sağlayıp sağlamadığına ilişkin bulgularda ise katılımcıların çoğunluğunun ortak görüşü; SEGBİS'in yüz yüze yargılama ortamını sağlamadığı yönündedir. Buna ek olarak duruşma işlemlerinde bağlantı süresinin uzaması ve katılımcı avukatların SEGBİS'in avukat-müvekkil ilişkisi ile savunma mekanizmasına olumsuz etki ettiğine ilişkin beyanları kurumsal iletişim verimliliğine de olumsuz etki etmiştir. Kurumun iç ve dış paydaşlara yönelik iletişim etkileşimlerini etkileyen değişkenlerin SEGBİS teknolojisinin kullanım etkilerine bağlı olarak olumsuz etkilerinin bulunması kullanılan kurumsal iletişim aracından elde edilen verimliliğe de etki etmektedir. Bu bağlamda kurumsal iletişim verimliliği de azalmaktadır.

SEGBİS'e yönelik algılamaların kurumsal iletişim verimliliğine etkisine ilişkin görüşme ve gözlem verilerinden elde edilen sonuçlar incelendiğinde genel itibarıyla SEGBİS'in yargı alanında zamanı verimli kullanma ve mahkeme salonları açısından olumlu etki sağladığı, SEGBİS teknolojisine ilişkin en sorunlu tarafın teknik alt yapı problemleri olduğu ve bu problemlerin giderilmesinin SEGBİS'i daha verimli bir sistem haline getireceği, pilot illerde kullanıma başlanan e-duruşma sisteminin yargı alanına olumlu etkileri olacağı ile SEGBİS'in iletişim ortamına ve yargılama sürecinin gerçekleştirilmesine olumlu etkileri olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda ses ve görüntü bilişim sistemine yönelik algılamaların olumlu görüşler çerçevesinde değerlendirilmesi kullanılan kurumsal iletişim aracının kurumun iç ve dış paydaşlarla iletişimini arttırmaktadır.

Yargı alanında teknolojik sistem kullanımının kurumsal iletişim verimliliğine etkisine ilişkin sonuçlar incelendiğinde katılımcıların genel itibarıyla yargı alanında teknolojik sistem kullanımına ilişkin olumlu görüşleri olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların teknolojik alt yapıya sahip yargı sistemi tercihleri ve Adalet

Bakanlığı'nın teknolojik sistem uygulama ve takip etme yeterliliğine ilişkin sonuçları ile kurumsal iletişim öğelerinden "kurum kimliği ve kurum imajı" arasında olumlu bir ilişki kurulmuştur. Kurumsal yapı içerisinde kimlik ve imaj kurumun ayırt edici özelliklerinin tümünü kapsayan ve kurumun tercih edilebilirliğine etki eden kurumsal iletişim öğeleridir. Bu bağlamda Adalet Bakanlığı'nca yargılama faaliyetlerinin teknolojik alt yapıya sahip sistemlerle gerçekleştirilmesi oluşan yeni kurum kimliğini ve imajını yansıtmaktadır. Özellikle kurumun çoklu teknolojik sistem kullanımıyla oluşturduğu kimlik ve imaj tasarımı kurumsal iletişim verimliliğini iç ve dış paydaşlar açısından olumlu yönde arttırmaktadır.

Yargı alanında teknolojik sistem kullanımının yargı organlarına duyulan güven ve saygınlığa, bağlılık ve işlerliğe, erişim ve etkileşime ve tanınırlık ve prestije etkisine ilişkin sonuçlar ile kurumsal iletişim öğelerinden "kurum itibarı" arasında olumlu bir ilişki kurulmuştur. Kurumsal yapı içerisinde itibar iç ve dış paydaşlar tarafından kurum ile ilgili belirlenen değerlerin tümünü kapsamaktadır. Kuruma duyulan güven, saygınlık gibi temel değerlerle kurumun olumlu veya olumsuz tüm algılanışı kurum itibarını bir bütün olarak oluşturan kurumsal iletişim öğelerindedir. Bu bağlamda Adalet Bakanlığı'nca yargı alanında teknolojik sistem kullanımının etkilerine ilişkin olumlu görüşler güçlü kurum itibarı oluşumunda önemli bir alanda değerlendirilmektedir. Adalet Bakanlığı'nın yargılama faaliyetlerini en az çaba ile en hızlı şekilde gerçekleştirme amacı çerçevesinde kullandığı teknolojik sistemler, kurumun iç ve dış paydaşlar çerçevesinde elde ettiği itibar düzeyini attırarak kurumsal iletişim verimliliğini olumlu yönde etkilemektedir.

KAYNAKÇA

ACAR, Sami ve GÜRSOY, Hülya (2012). "Türkiye Mahkemelerinde Sesli Görüntülü Kayıt ve Video Konferans Sistemi Uygulamasına Geçiş: Ceza Mahkemeleri Örneği", Ankara Barosu Dergisi, (4), s.111-137.

Bilgisayar ve UYAP Bilişim Sistemi (2015). Ankara: Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Yayınları.

Bilgisayar ve UYAP (2010). Ankara: Adalet Bakanlığı Eğitim Daire Başkanlığı Yayınları.

AYBAR, Muhammet Talip ve ATİK, Abdulkadir (2022). Eş Zamanlı İletişim Teknolojilerinin Yargı Alanında Kullanımının Kurumsal İletişimin Verimliliğine Etkisi: SEGBİS Erzurum Örneği. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 10 (2), 798-828.

CEDİP; (2002), Les Usages De La Visioconférence Pour La Professionnalisation, http://www.cedip.developpement-durable.gouv.fr/IMG/pdf/ftechnique23a4_cle59172_6.pdf, Erişim Tarihi: 22.12.2021.

CORBEİL, Joseph Rene (2006). "The (R) Evolution Of Synchronous Communication", Issues In Information Systems, 7(1), p.388-392.

CRESWELL, John W. (2020). Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni, (Çev:Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir), Ankara: Siyasal.

ÇETİNTAŞ, H. Buluthan (2014). Kurumsal İletişim Stratejisi ve Kurumsal Bloglar, Konya: Eğitim Yayınevi.

E-JUSTICE EUROPA; (2021), La Visioconférence-Pour Qui et Pourquoi?, https://ejustice.europa.eu/70/EN/general_policy_description, Erişim Tarihi: 11.12.2021.

E-JUSTICE EUROPA; (2021), Le Matériel de Visioconférence, https://ejustice.europa.eu/71/FR/manual?init=true&id_Subpage=10, Erişim Tarihi: 25.12.2021.

FRANCETV INFO; (2021), Le Conseil d'Etat Annule La Possibilité d'Imposer La Visioconférence Devant Les Juridictions Pénales, https://www.francetvinfo.fr/societe/justice/le-conseil-d-etat-annule-la-possibilite-d-imposer-lavisioconference-devant-les-juridictionspenales_4735533.html, Erişim Tarihi: 17.12.2021.

GOODMAN, Michael B. (2004). Today's Corporate Communication Function, (Editörler), Sandra M. Oliver, Handbook Of Corporate Communication And Public Relations, New York: Routledge.

INSTITUT MONTAIGNE (2017). Justice:Faites Entrer Le Numérique, Rapport Novembre, Paris: Author.

IONOS; (2020), Visioconference: Comment Reussir Vos Meetings Virtuels?, <https://www.ionos.fr/digitalguide/web-marketing/les-media-sociaux/quest-ce-quune-visioconference/>, Erişim Tarihi: 06.12.2021.

AYBAR, Muhammet Talip ve ATİK, Abdulkadir (2022). Eş Zamanlı İletişim Teknolojilerinin Yargı Alanında Kullanımının Kurumsal İletişimin Verimliliğine Etkisi: SEGBİS Erzurum Örneği. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 10 (2), 798-828.

JUSTICE FRANCE; (2006), Une Nouvelle Technologie Au Service De La Justice, <http://www.justice.gouv.fr/actualite-du-ministere-10030/une-nouvelle-technologie-au-service-de-la-justice-12075.html>, Erişim Tarihi: 06.12.2021.

MERRİAM, Sharan B. (2018). Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber, (Çev:Selahattin Turan), Ankara: Nobel Kitap.

NIEHUES, Jan (2007). The Use Of (A) Synchronous Communication Tools İn E-Learning, Munich:GRINVerlag, <https://Www.Grin.Com/ Document/52285>, Erişim Tarihi: 09.12.2021.

OKWORO, Gibson Samuel (2016). "Synchronous And Asynchronous İnformation And Communication Technology Tools: An Effective Delivery For Distance Learning Education İn A Cloud Computing İn Nigeria", International Journal Of Management Sciences And Business Research, 5(8), p.47-55.

O'ROURKE, Breffni ve STICKLER, Ursula (2011). Synchronous Communication Technologies For Language Learning Promise And Challenges in Research And Pedagogy, (Editörler), Carmen Argondizzo ve Gillian Mansfield, Italy:De Gruyter Mouton.

RİEL, Cees Van ve FOMBRUN, Charles J. (2007). Essentials Of Corporate Communication, New York: Routledge.

STAKE, Robert E. (2005). Case Studies, (Editörler), Norman, K. Denzin ve Yvonna, S. Lincoln, Strategies Of Qualitative İnquiry, London: Sage Publications.

T.C. Kalkınma Bakanlığı On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) (2018). Adalet Hizmetlerinde Etkinlik, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara:T.C. Kalkınma Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bilgi ve Belge Yönetimi Daire Başkanlığı Yayınları.

TUTAR, Hasan (2003). Örgütsel İletişim, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

VASSEUR, X. E. (2015). Communiquer Autrement À Travers La Visioconférence : Outil Miracle Ou Frein Pour Apprendre Une Langue? Mexique:Synergies.

YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

AYBAR, Muhammet Talip ve ATİK, Abdulkadir (2022). Eş Zamanlı İletişim Teknolojilerinin Yargı Alanında Kullanımının Kurumsal İletişimin Verimliliğine Etkisi: SEGBİS Erzurum Örneği. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 10 (2), 798-828.

Yazarların Çalışmaya Katkı Oranları:

1. Yazar, katkı oranı; %80, 2. Yazar, katkı oranı; %20

Çalışmada herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Gözlem ve mülakat verileri için Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın 31/03/2021 tarih 2021/221 Muh. Sayılı izni ile uygulama gerçekleştirilmiştir.